

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Roslan-Karasińska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2018 r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego – ponowne ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 listopada 2017 r., nr (...) -2012

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala ponownie wysokość kapitału początkowego odwołującego M. K. na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 106 475, 05 zł (sto sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt pięć złotych 05/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1220, 89 zł (tysiąc dwieście dwadzieścia złotych 89/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 65,66 %,
- sprawę w zakresie ponownego wyliczenia emerytury i wyrównania brakującej kwoty przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. celem rozpoznania,
- w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 27 grudnia 2017 r. złożył odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 17 listopada 2017 r., znak: (...) -2012 wnosząc o ponowne wyliczenie kapitału początkowego z lat 1973-1982 jako najkorzystniejsze dziesięciolecie i doliczenie całej kwoty mu należnego do kapitału początkowego. Odwołujący wniósł ponadto o ponowne wyliczenie jego emerytury i wyrównanie brakującej kwoty wraz z należnymi odsetkami ustawowymi od daty przyznania mu emerytury, tj. od dnia 1 października 2017 r. (k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 6 lutego 2018 r. wniósł o jego odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odmówił odwołującemu ponownego ustalenia kapitału początkowego, ponieważ został on wyliczony w sposób najkorzystniejszy w decyzji z dnia 6 sierpnia 2013 r., zaś dołączone dokumenty nie wpływają na zmianę jego wysokości. Oddział zauważył, że istnieją rozbieżności w kwotach wynagrodzeń widniejących na poświadczonych za zgodność z oryginałem kserokopiach legitymacji ubezpieczeniowej (k. 29, tom I i k. 34 tom III a. e.) oraz w oryginale (k. 73 tom I a. e.) (k. 14 a. s.).

Sąd postanowieniem z dnia 13 czerwca 2018 r. dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. finansów i księgowości celem ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonego w najkorzystniejszym wariantcie, najwyższego możliwego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 kolejnych lat kalendarzowych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek oraz najwyższego możliwego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ubezpieczeniom) (k. 40 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący był zatrudniony do dnia 1 stycznia 1999 r. w:

- (...) – 1 S.A. w okresie od dnia 1 lipca 1971 r. do dnia 9 października 1971 r. (k. 18 tom III akt ZUS);
- Spółdzielni Pracy (...) w okresie od dnia 2 maja 1972 r. do dnia 30 września 1972 r. (k. 19 tom III akt ZUS);
- Powiatowym Biurze Geodezji i (...) w okresie od dnia 20 października 1972 r. do dnia 3 maja 1973 r., gdzie otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 2.500,00 złotych miesięcznie (k. 15 tom I akt ZUS i k. 20-21 tom III akt ZUS);
- Spółem (...) N. w okresie od dnia 4 maja 1973 r. do dnia 31 stycznia 1975 r. (k. 22-23 tom III akt ZUS);
- Hucie (...) w okresach od dnia 5 lutego 1975 r. do dnia 31 stycznia 1978 r. oraz od dnia 6 sierpnia 1979 r. do dnia 15 listopada 1980 r. Zgodnie z legitymacją ubezpieczeniową odwołujący uzyskał w 1980 r. 67.543,00 złotych (k. 29, 73 i 167 tom I akt ZUS oraz k. 24 tom III akt ZUS);
- E.-3 w okresie od dnia 2 marca 1978 r. do dnia 1 marca 1979 r., gdzie otrzymywał wynagrodzenie w kwotach 400 rubli, 70 rubli i 90 złotych jako dzienna stawka wynagrodzenia złotowego. Wynagrodzenie za w/w okres zostało wypłacone w kwocie 5.860,00 rubli. Zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 9 lipca 2012 r. odwołujący uzyskał wynagrodzenie w kwotach 43.399,00 złotych za 1978 r. oraz 8.818,00 złotych za 1979 r. (k. 25-27 tom III akt ZUS);
- (...) w okresie od dnia 4 marca 1979 r. do dnia 31 lipca 1979 r., na którym otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 30,00 złotych za godzinę (k. 28 tom III akt ZUS);
- S.P.H.W. W. w okresie od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. Zgodnie z angażami pracy odwołujący uzyskał wynagrodzenia w kwotach 4.580,40 złotych za 1980 r., 55.363,80 złotych za 1981 r., 83.742,60 złotych za 1982 r., 104.223,00 złotych za 1983 r., 121.234,80 złotych za 1984 r., 144.034,20 złotych za 1985 r., 173.486,40 złotych za 1986 r. oraz 210.123,00 złotych za 1987 r. (k. 26 tom I akt ZUS).

Odwołujący w dniu 22 listopada 2011 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego (k. 1 akt ZUS).

Organ rentowy wydając decyzję z dnia 22 czerwca 2012 r., znak: (...) -2012, zgodnie z którą wyliczył odwołującemu kapitał początkowy z lat 1971-1980 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 30,56%. Kapitał początkowy wyniósł 54.124,73 złotych (k. 57-59 akt ZUS tom III akt ZUS).

Organ rentowy decyzją z dnia 14 czerwca 2013 r., znak: (...) -2012 wyliczył odwołującemu kapitał początkowy z lat 1989-1998 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 59,05%. Kapitał początkowy wyniósł 100.545,72 złotych (k. 97-99 tom III akt ZUS).

Organ rentowy decyzją z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...) -2012 wyliczył odwołującemu kapitał początkowy z lat 1989-1998 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 59,01%. Kapitał początkowy wyniósł 100.677,39 złotych (k. 111-113 tom III akt ZUS).

Odwołujący w dniu 1 września 2017 r. złożył wniosek do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury (k. 1 tom II akt ZUS).

Organ rentowy wydał decyzję z dnia 24 października 2017 r., znak: (...), zgodnie z którą przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 października 2017 r. (k. 37 tom II akt ZUS).

Następnie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 17 listopada 2017 r., znak: (...) -2012, zgodnie z którą odmówił odwołującemu ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., ponieważ przedłożone przez niego dowody nie spowodowały zmiany jego wysokości (k. 212 tom I akt ZUS).

Na podstawie opinii biegłego sądowego Sąd ustalił, że odwołujący legitymuje się 309 miesiącami okresów składkowych oraz 13 miesiącami okresów nieskładkowych. Należało przyjąć wynagrodzenie odwołującego w kwocie 67.543,00 złotych wynikające z legitymacji ubezpieczeniowej osiągnięte w 1980 r. Zaś w latach 1981-1986 stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia wyniósł po 60%. Dla ubezpieczonego najkorzystniejszym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyliczony za lata 1978-1987 przy kwocie bazowej w wysokości 1.220,89 złotych (k. 46-57 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy, w tym aktach rentowych oraz w części w oparciu o treść opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu rachunkowości. Wiarygodność dokumentów zawartych w niniejszej sprawie stanowiła spór pomiędzy stronami. Sąd wbrew twierdzeniom organu rentowego uznał, że zapisy wskazujące na kwotę w wysokości 67.543,00 złotych, którą odwołujący miał osiągnąć w 1980 r. z tytułu zatrudnienia w Hucie (...) od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 15 listopada 1980 r. zasługiwały na przyznanie im waloru wiarygodności. Oddział zasadnie wskazywał, że zapisy legitymacji noszą znamiona poprawek, gdyż we wcześniejszych kserokopiach nie ma informacji, którego roku dotyczy kwota 67.543,00 złotych. Jednak zapis w rubryce po lewej stronie sugeruje, że zapisana kwota stanowi wynagrodzenie do momentu wygaśnięcia umowy o pracę na mocy porozumienia stron w dniu 15 listopada 1980 r. Analogicznie przy zapisie „31.07.79 porozumienie stron” znajduje się kwota 5.000,00 złotych, która stanowi wynagrodzenie otrzymane przez ubezpieczonego za 1979 r. Natomiast w rubryce niżej znajduje się kwota wynagrodzenia odwołującego za okres od dnia 16 sierpnia 1979 r. do dnia 31 grudnia 1979 r. Zatem podana kwota wynagrodzenia w kwocie 67543,00 złotych nie mogła stanowić uposażenia za poprzednie lata. Natomiast wpisana data 15 listopada 1980 r., która również widnieje w kserokopiach legitymacji wskazuje bezsprzecznie, że do tego dnia odwołujący uzyskał podaną wysokość zarobków. Jednocześnie Sąd uznał za wiarygodną opinię biegłego sądowego w zakresie, w jakim została przedstawiona w ustalonym stanie faktycznym. Wszystkie obliczenia biegłego sądowego nie mogły ostać się na gruncie niniejszej sprawy. Biegły niezasadnie przyjął tylko kwotę 67543,00 złotych do zarobków odwołującego za 1980 r., bowiem S.P.H.W. W. w okresie od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. zgodnie z angażami pracy uzyskał on również wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w S.P.H.W. W. za okres od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1980 r. kwotę 4.580,40 złotych, co dało łącznie 72.123,00 złotych. Dodatkowo biegły

w sposób całkowicie nieuzasadniony i dowolny zaliczył ubezpieczonemu do zarobków za 1987 r. kwotę 324.000,00 złotych. Z angaży pracy również wynika, że odwołujący za 1987 r. otrzymał 210.123,00 złotych, a nie 324.000,00 złotych. Dlatego też Sąd uznał za w pełni wiarygodne angaże znajdujące się w aktach rentowych, które wskazują na wysokość wynagrodzenia osiąganą przez ubezpieczonego w latach 1980-1987.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. zasługiwało na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności Sąd ustalił, że niniejsza sprawa wymagała rozważenia, czy organ rentowy w sposób prawidłowy nie zaliczył odwołującemu do ustalenia wysokości kapitału początkowego wysokości zarobków osiągniętych przez niego w latach 1980-1986, które wynikały z zebranej dokumentacji zalegającej w aktach rentowych.

Sąd zważył, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - zwanej dalej „ustawą”

(Dz. U. z 2016 r., poz. 887 z późn. zm.) - kapitał początkowy ma być odtworzeniem kwoty składek na ubezpieczenie społeczne, opłaconych przed dniem 1 stycznia 1999 r. Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury zostały określone w art. 15 ustawy, a wysokość kapitału początkowego, zależy od udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych, podstawy wymiaru świadczenia, współczynnika określonego przez proporcję wieku ubezpieczonego i ustawowo określonego wieku emerytalnego oraz stażu. Natomiast

do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia uwzględnia się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z okresu ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o emeryturę lub z dowolnych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku. W przypadku nieudowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzenia jest zaświadczenie o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu, wystawione przez pracodawcę lub prawnego następcę pracodawcy na druku ZUS RP-7, ale również legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca odpowiednie wpisy

o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia dokonane przez pracodawcę lub następcę prawnego. Ustalenie kapitału początkowego następuje poprzez obliczenie hipotetycznej emerytury, jaką ubezpieczony otrzymałby w dniu 1 stycznia 1999 r., tj. w dniu wejścia

w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a następnie pomnożenie tej kwoty przez średnie dalsze trwanie życia osób ustalone na dzień 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z art. 175 ust. 1 ustawy, postępowanie w sprawie ustalenia kapitału początkowego przebiega według zasad dotyczących ustalenia prawa do świadczeń przewidzianych w tej ustawie, co w szczególności dotyczy katalogu środków dowodowych, jakie służą ubezpieczonemu w postępowaniu przed organem rentowym do wykazania zarówno stażu ubezpieczonego, jak i wysokości przychodów.

W dacie wydania przez organ rentowy spornej decyzji możliwość dowodzenia była ograniczona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r., Nr 237, poz. 1412) zwanego dalej „rozporządzeniem”, które zmieniło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49 ze zm.). Zgodnie

z obowiązującym § 22 ust 1 i ust. 2 rozporządzenia, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na

podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa; legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Wyjątek od tej powyższej zasady przewidziany został w § 28 ust. 1 rozporządzenia, w myśl którego środkiem dowodowym w postępowaniu przed organem rentowym mogą być również poświadczone za zgodność z oryginałem kopie dokumentów stwierdzających stan zdrowia oraz dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych, a także wysokości wynagrodzenia, przychodu, dochodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych lub przekształconych zakładów pracy.

Zgodnie z w/w przepisami należało przeanalizować jedynie sporną wysokość zarobków osiąganą przez odwołującego do dnia 31 grudnia 1998 r. Sąd zważył, że należało odwołującemu uwzględnić w wysokości kapitału początkowego faktyczne wynagrodzenie, które otrzymał z tytułu zatrudnienia w Hucie (...) od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 15 listopada 1980 r. Przedstawiona przez niego legitymacja ubezpieczeniowa zalicza się do środków dowodowych służących udowodnieniu wysokości zarobków w myśl rozporządzenia. W trakcie oceny stanu faktycznego Sąd doszedł do wniosku, że wszystkie dane wynikające

z legitymacji tworzą spójną całość, w której kwota w wysokości 67.543,00 złotych została wypłacona odwołującemu za 1980 r. Dlatego też Sąd przyjął podaną kwotę za udowodnioną, w oparciu o którą należało wyliczyć wysokość kapitału początkowego. Sąd dodatkowo uznał, że dla zarobków osiągniętych przez ubezpieczonego za okres zatrudnienia w S.P.H.W. W. od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. należało przyjąć kwotę stanowiącą 60% przeciętnego wynagrodzenia. Organ rentowy stanął na stanowisku,

że z uwagi na brak informacji o opłaconych składkach brak jest podstaw do uwzględnienia tych kwot przy ustalaniu wwpw kapitału początkowego. W ocenie Sądu należy zaliczyć zarobki w kwotach 4.580,40 złotych za 1980 r., 55.363,80 złotych za 1981 r., 83.742,60 złotych za 1982 r., 104.223,00 złotych za 1983 r., 121.234,80 złotych za 1984 r., 144.034,20 złotych za 1985 r., 173.486,40 złotych za 1986 r. oraz 210.123,00 złotych za 1987 r.

do ustalenia kapitału początkowego. Sąd zauważył, że w aktach rentowych znajduje się świadectwo pracy wystawione S.P.H.W. W., zgodnie z którym ubezpieczony

w okresie od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. był zatrudniony na stanowisku agenta. Na tle powyższych ustaleń Sąd doszedł do przekonania, że nie doszło do naruszenia przepisów w zakresie dowolnej oceny materiału dowodowego i błędnych ustaleń będących podstawą faktyczną tegoż rozstrzygnięcia. Analiza materiału dowodowego, w szczególności świadectwo pracy, wskazuje bezpośrednio na fakt, że ubezpieczony był zatrudniony

w S.P.H.W. W. przez cały okres. Z tego względu na pracodawcy ciążył obowiązek zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego przez cały okres zatrudnienia swojego pracownika. Obowiązek opłacania składek na rzecz pracownika i zgłoszenie go do ubezpieczeń społecznych należy bezspornie do płatnika składek. Uchybienie powyższemu nie może powodować negatywnych skutków, które skutkowałyby bezpośrednio uszczupleniem wysokości kapitału początkowego. Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy winien stwierdzić, że odwołujący podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie a płatnik miał obowiązek opłacania składek za pracownika w związku z pozostawaniem w stosunku zatrudnienia i świadczeniem pracy na jego rzecz (poruszone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 936/13). W związku z tym, że odwołujący nie miał obowiązku wykazywać w toczącym się postępowaniu, aby pracodawca opłacał za niego składki, Sąd uznał wszystkie zarobki do wysokości kapitału początkowego, które zostały udowodnione na podstawie angaży.

Sąd wyliczając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru miał na uwadze załącznik nr 2 do pisma procesowego organu rentowego z dnia 7 września 2018 r. Oddział przedstawił wyliczenie wwpw przy założeniu, że wynagrodzenie za 1979 r. porównano do kwoty przeciętnego rocznego wynagrodzenia za 12 miesięcy, za rok 1980 r. przyjęto kwotę wynikająca z legitymacji i kwotę stanowiącą 60% przeciętnego wynagrodzenia za okres

od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. Podstawa wymiaru, jak wynika w tym zakresie z prawidłowych ustaleń bieglego, wyniosła 1.220,89 złotych. Zatem 65,66% za lata 1978-1987 należało pomnożyć przez kwotę

bazową 1.220,89 złotych, co dało 801,64 złotych. Następnie należało podaną kwotę pomnożyć przez liczbę miesięcy stanowiących zaliczone odwołującemu okresy składkowe i nieskładkowe, co dało w konsekwencji kwotę 106.475,05 złotych będącą wysokością kapitału początkowego ustalonego na dzień 1 stycznia 1999 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku. Jednocześnie Sąd w punkcie 3 wyroku oddalił odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Odwołujący żądał wyliczenia kapitału początkowego z lat 1973-1982 wskazując przy tym na własne dane. Jednak zgromadzony materiał dowodowy, w tym w części opinia biegłego sądowego oraz wyliczenia organu rentowego wskazują, że najkorzystniejszym okresem dla ubezpieczonego, w oparciu o który należało obliczyć wwpw są lata 1978-1987. Dlatego w tym zakresie należało oddalić odwołanie.

Ponadto w punkcie 2 wyroku Sąd przekazał sprawę w zakresie ponownego wyliczenia i wyrównania emerytury do organu rentowego celem rozpoznania. Należy bowiem zauważyć, że odwołujący skarżył jedynie decyzję wyliczającą mu ponownie kapitał początkowy, co było rozpoznawane w niniejszej sprawie. Dwa w/w żądania stanowią nowe roszczenia, które muszą zostać rozpoznane przez organ rentowy poprzez wydanie przedmiotowych decyzji, od których będzie służyło odwołanie do sądu.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.

MK